

Bijlage 2: Quickscan flora en fauna

Separaat bijgevoegd:

Titel rapport : Quickscan flora en fauna
Uitvoerend adviesbureau : Arcadis
Datum : 02-11-2018
Projectnummer : C05042.000563

ONDERWERP
Quickscan wet Natuurbescherming 't Broek te Broekland

PROJECTNUMMER
C05042.000563

DATUM
2 november 2018

ONZE REFERENTIE
083703931 A

VAN
F. Visschedijk

AAN
Gemeent Raalte

Inleiding

Aanleiding en doel

De gemeente Raalte heeft het voornemen om voor het plan 't Broek in Broekland op een graslandperceel aan de rand van het dorp woningen te bouwen. De locatiebegrenzing is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1 Ligging van het plangebied, aangegeven met oranje arcering.

Door de voorgenomen ingreep is mogelijk sprake van negatieve effecten op beschermde soorten of kwalificerende waarden van Natura 2000-gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) of effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS). De gemeente Raalte heeft Arcadis gevraagd een ecologisch onderzoek uit te voeren om eventuele negatieve effecten op beschermde soorten en gebieden en benodigde vervolgstappen in het kader van de Wnb in beeld te brengen.

De afstand van het plangebied tot de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden is dusdanig groot, dat negatieve effecten op kwalificerende waarden van Natura-2000 gebieden zijn uitgesloten. Ook ligt het plangebied (ver) buiten het NNN, waardoor ook hierop negatieve effecten op voorhand uitgesloten kunnen worden. Zie Bijlage A voor een beschrijving van het wettelijk kader van deze soort- en gebiedsbescherming.

Beschrijving plangebied

De bouwlocatie betreft een agrarisch grasland dat aan de westzijde begrensd wordt door bestaande woningen en aan de oostzijde op korte afstand door een bosgebiedje. Oostelijk binnen het plangebied ligt een (bijna volledig droogstaande) sloot. Langs deze sloot staan een paar jonge bomen. De omgeving bestaat verder vooral uit agrarisch land, met langs de wegen wegbepanting (Figuur 2). Figuur 3 bevat een foto impressie van het plangebied.

Figuur 2 Luchtfoto met de ligging van het plangebied (oranje kader). Bron: Cyclomedia, 2017

Figuur 3 Foto impressie van het plangebied.

Ecologisch onderzoek

Methodes

Er zijn een bureauonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen vijf jaar. In de NDFF zijn waarnemingen van flora en fauna in Nederland uit meer dan 100 databanken gebundeld en deze wordt dagelijks aangevuld met recente waarnemingen. Uit de databank is een overzicht opgevraagd van alle beschermde flora en fauna in de nabijheid van het plangebied. Er is tijdens het veldbezoek extra aandacht besteed aan de beschermde soorten die in het overzicht van NDFF naar voren zijn gekomen.

Naast NDFF is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- www.verspreidingsatlas.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

Het veldbezoek is uitgevoerd op 31 oktober 2018, om 15:00 uur door Freddie Visschedijk, ecooloog bij Arcadis. De omstandigheden tijdens het veldbezoek waren zonnig met een temperatuur van circa 11°C. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Tijdens het veldbezoek is globaal geïnventariseerd of en welke soorten (mogelijk) in en om het gebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het plangebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen.

Resultaten

Op basis van het oriënterende veldbezoek is geconcludeerd dat het plangebied mogelijk geschikt leefgebied vormt voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren (muizen). Het plangebied vormt geen geschikt habitat voor beschermde flora, algemene broedvogels, broedvogels met jaarrond beschermde nesten, vleermuizen, beschermde reptielen, amfibieën, vissen en overige soorten. In onderstaande tabel zijn de resultaten van het bureauonderzoek en het veldonderzoek opgenomen.

Tabel 1 De resultaten van het bureauonderzoek en oriënterend veldbezoek per relevante soortgroep binnen het plangebied.

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
Flora	<i>Bureauonderzoek</i> In de directe omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten.	Beschermde plantensoorten zijn niet aanwezig binnen het plangebied, effecten op beschermde flora zijn uitgesloten.
	<i>Veldbezoek</i> Binnen het plangebied zijn enkel algemene plantensoorten waargenomen, zoals Engels raaigras, rode klaver, oranje havikskruid en paardenbloem. Zwaar beschermde plantensoorten zijn niet binnen het plangebied aangetroffen.	
Algemene broedvogels	<i>Bureauonderzoek</i> In de directe omgeving zijn waarnemingen bekend van broedvogels die broeden op de grond zoals gele kwikstaart en Kievit, houtsnip, patrijs, tureluur, witgat, witte kwikstaart, wulp. Binnen het plangebied komen geen bomen voor, waardoor effecten op broedvogels op voorhand kunnen worden uitgesloten.	Effecten op algemene broedvogels zijn uitgesloten, werkzaamheden in broedgebied dienen te allen tijde buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden
	<i>Veldbezoek</i> Langs de sloot staan een aantal jonge bomen wat mogelijk geschikte nestlocaties zijn voor algemene broedvogels.	

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	<i>Bureauonderzoek</i> In de directe omgeving zijn alleen waarnemingen bekend van algemene broedvogels. Omdat binnen het plangebied geen gebouwen of bomen voorkomen kunnen effecten op broedvogels met jaarrond beschermd nest worden uitgesloten.	Effecten op broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn uitgesloten.
	<i>Veldbezoek</i> Door het ontbreken van geschikt broedgebied kunnen soorten uit deze groep uitgesloten worden.	
Grondgebonden zoogdieren	<i>Bureauonderzoek</i> In de directe omgeving zijn waarnemingen bekend van haas, steenmarter en vos (NDFF). Verder is het plangebied mogelijk geschikt foerageergebied voor das (verspreidingsatlas.nl).	Effecten op algemene grondgebonden zoogdieren zijn niet op voorhand uit te sluiten. Er geldt echter geen ontheffingsplicht voor deze groep.
	<i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn geen grondgebonden zoogdieren waargenomen. Wel zijn er in het weiland meerdere (minimaal tien) muizenholen aangetroffen van naar verwachting veldmuis. Door het ontbreken van bosjes, heggen en houtwallen wordt het voorkomen van de das binnen het plangebied uitgesloten.	
Vleermuizen	<i>Bureauonderzoek</i> Er zijn in de directe omgeving geen waarnemingen bekend van vleermuizen. Door gebrek aan lijnvormige boomstructuren en gebouwen binnen het plangebied zijn effecten op vleermuizen uitgesloten.	Effecten op vleermuizen zijn uitgesloten.
	<i>Veldbezoek</i> Door het ontbreken van verblijfplaatsen, kunnen soorten uit deze groep uitgesloten worden.	
Reptielen	<i>Bureauonderzoek</i> Er zijn geen waarnemingen van reptielen (NDFF).	Effecten op beschermde reptielen zijn uitgesloten.
	<i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn er geen reptielen of sporen van reptielen waargenomen. Het plangebied bevat geen opstallen of beschutting, wat het plangebied ongeschikt maakt als leefgebied voor reptielen.	
Amfibieën	<i>Bureauonderzoek</i> Er zijn geen waarnemingen van amfibieën (NDFF).	Effecten op beschermde amfibieën zijn uitgesloten
	<i>Veldbezoek</i> Er zijn geen amfibieën tijdens het veldbezoek waargenomen. Aan de oostzijde van het plangebied ligt wel een sloot. Deze lag echter grotendeels droog, met enkel op sommige delen een laagje water van maximaal 5 cm.	
Vissen	<i>Bureauonderzoek</i> Er zijn geen waarnemingen bekend van vissen (NDFF).	Effecten op beschermde vissoorten zijn uitgesloten.
	<i>Veldbezoek</i>	

Soortgroep	Aanwezigheid beschermde soorten/geschiktheid habitat	Conclusie
	Er zijn geen vissen aangetroffen in het plangebied. De aanwezige sloot is dusdanig droog en ondiep dat het voorkomen van vissen binnen het plangebied is uitgesloten.	
Overige soorten	<i>Bureauonderzoek</i> Er zijn in de directe omgeving van het plangebied geen waarnemingen bekend van beschermde ongewervelden.	Effecten op beschermde overige soorten zijn uitgesloten
	<i>Veldbezoek</i> Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde ongewervelden. Door het ontbreken van kruidenrijke vegetatie en doordat het gebied onlangs is gemaaid, worden beschermde ongewervelden niet verwacht binnen het plangebied.	

Conclusie en advies

Tijdens het veldbezoek is geconstateerd dat strikt beschermde flora en fauna niet aanwezig zijn binnen het plangebied en daardoor geen negatieve effecten ondervinden door de werkzaamheden. Voor deze soorten hoeven geen verdere maatregelen getroffen te worden. Ondanks dat geen zwaar beschermde flora en fauna voorkomen binnen het plangebied, dient te allen tijde rekening gehouden te worden met aanwezigheid van algemeen voorkomende zoogdieren (zorgplicht). Het materieel moet zorgvuldig en deskundig worden gebruikt, zodat geen onnodige schade wordt veroorzaakt of onnodige verstoring van flora en fauna optreedt.

Wanneer er bomen worden verwijderd, dan dient dit buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van de soort, het weer en andere factoren verschuiven. Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, dienen geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te worden gemaakt en gehouden. Indien werkzaamheden starten binnen het broedseizoen, dient door een deskundig ecoloog onderzocht te worden of broedende vogels ter plaatse aanwezig zijn.

Samengevat wordt gesteld dat geen nadere onderzoeken of vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming nodig zijn.

Bijlage A – Wettelijk kader wet Natuurbescherming

Soortbescherming

Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de voor dit rapport relevante delen van de wet gegeven.

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen om schade aan soorten te voorkomen, ook voor soorten die niet beschermd zijn ([art 1.11, lid 1](#)). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden ([art 1.11, lid 2](#)). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd ([art 1.11, lid 3](#)).

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn (Wnb paragraaf 3.1);
- Soorten Habitatrichtlijn (Wnb paragraaf 3.2);
- Andere soorten (Wnb paragraaf 3.3).

Soorten Vogelrichtlijn

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd ([art. 3.1 lid 1](#)).

Soorten Habitatrichtlijn

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; ([art. 3.5 lid 1](#))

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; ([art. 3.5, lid 5](#))

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb paragraaf 3.2 “soorten Habitatrichtlijn” als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming.

Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet ([art. 3.10, lid 1 onder a en c](#)).

Verbodsbepalingen

Ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.1 lid 1](#)), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren ([art. 3.1 lid 2](#)), het rapen of onder zich hebben van eieren ([art. 3.1 lid 3](#)) en het opzettelijk storen van vogels ([art. 3.1 lid 4](#)). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort ([art. 3.1 lid 5](#)).

Ten aanzien van de soorten van de Habitatrichtlijn beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art 3.5 lid 1](#)), het opzettelijk verstoren ([art 3.5 lid 2](#)), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren ([art 3.5 lid 3](#)) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.5 lid 4](#)). Ten aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen ([art 3.5 lid 5](#)).

Ten aanzien van de andere beschermde diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen ([art 3.10 lid 1 onder a](#)) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art 3.10 lid 1 onder b](#)). Ten aanzien van de andere beschermde plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen ([art 3.10 lid 1 onder c](#)).

Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragcode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van EZ vastgestelde gedragscode ([art. 3.31 lid 1](#)).

Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- c. een bestendig gebruik;
- d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van EZ kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen ([art 3.3 lid 2-4](#); [3.8 lid 2-5](#), [3.10 lid 2](#)). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie.

De Provincie Overijssel een algemene vrijstelling verleend voor onderstaande soorten:

- Aardmuis
- Bosmuis
- Bunzing
- Dwergmuis
- Dwergspitsmuis
- Egel
- Gewone bosspitsmuis
- Haas
- Hermelijn
- Huisspitsmuis
- Konijn
- Ondergrondse woelmuis
- Ree
- Rosse woelmuis
- Tweekleurige bosspitsmuis

- Veldmuis
- Vos
- Wezel
- Woelrat
- Molmuis
- Bastaardkikker
- Bruine kikker
- Gewone pad
- Kleine watersalamander
- Meerkikker

Deze lijst is afkomstig uit het document: Provincie Overijssel Vaststelling hoofdstuk 7 Omgevingsverordening Overijssel 2009

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden ([art 3.3 lid 1,3; 3.8 lid 1,3, 3.10 lid 2](#)). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor [soorten van de Vogelrichtlijn](#) kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.3 lid 4](#)):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor [soorten van de Habitatrichtlijn](#) kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.8 lid 5](#)):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herinstructie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de **andere beschermde soorten**, gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten aangevuld met: (art 3.10 lid 2):

1. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
2. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
3. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
4. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
5. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
6. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
7. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of in het algemeen belang.